

Ve dvou napříč Austrálií

připravila Slávka Chrpová
foto Martin Stiller a Renáta Lorišová

Veletrh Sport Life, jak ostatně napovídá titulek reportáže z letošního ročníku, je místo pro setkávání. Na stánku se za námi stavilo mnoho cestovatelů, zvláště milé bylo setkání s příjemným mladým párem, který zde připravoval festival Cyklocestování. Ten se koná od roku 2006 ve Frýdku-Místku a od letošního roku také v Hradci Králové. Tentokrát byli Martin Stiller a Renáta Lorišová pořadateli veletrhu osloveni, aby připravili projekce z pětíměsíční cesty po Austrálii v rámci doprovodného programu.

► **Než jste začal cestovat s Renátou, s kým jste se toulal na kole?**

Martin: Předtím jsem několikrát vyrazil na cyklocesty díky inzerátu v Cykloturistice. Měl jsem s tím dobré zkušenosti hned od začátku, a tak jsem si troufl se takto vydat i na cestu do Afriky. A tenkrát s Lenkou to bylo moc fajn. Potkali jsme se poprvé, až když jsme šli zařizovat víza do Maroka. Je jasné, že pochybnosti jsou vždycky, ale oba jsme tehdy chtěli někam vyrazit, tak

jsem to riskli a bylo to perfektní. Byl jsem rád, že jsme se dali dohromady.

► **Máte nějakou negativní zkušenost s takovýmto seznamováním?**

Martin: Bohužel mám. Ale naštěstí jen jednu jedinou. Přidal jsem se k cyklistovi do Alp. Měli jsme dohodnutý harmonogram cesty. On ale začal druhý den všechno měnit, chtěl jet jinam, než bylo domluveno. Hodně si soukromičil, chtěl mít svůj

vlastní stan, svůj vaříč. Vůbec jsem nepochopil, proč chtěl jet s někým společně. Nakonec jsme se dohodli, že pojedeme jen s jedním stanem, ale chtěl, abych ho vezl já. Nebo mi došel chleba a on měl celý bochník, ale nedal mi, a řekl, že si ho mám koupit druhý den. Vařili jsme si párky, on měl kečup, já hořčici, ale za žádnou cenu si nechtěl tyto ingredience vyměnit.

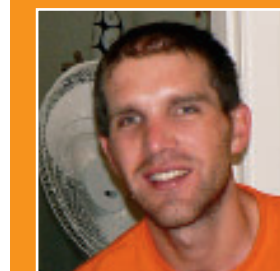
Navíc byl posedlý německou armádou. Jezdili jsme po Německu, po koncentračních

táborech a místech z druhé světové války jako Mauthausen, Berteschsgaden atd., po zbytcích kasáren, kde hledal v ruinách zbytky vojenské minulosti. O téhle cestě nadneseně říkám, že to byla cesta s „Hitlerem“.

► **Když vás Martin potkal, byl už protřelý cykloturista, jak jste na tom byla vy?**

Renáta: Je to šest a půl let, co jsme se s Martinem potkali. Do té doby jsem se o cykloturistiku nezajímala. Ani mě to nenapadlo, že se dá cestovat na kole. Ale mám v sobě dobrodružnou krev, ráda jsem se napříklád dívala v televizi na dobrodružné filmy. To má sice ke kolu daleko, ale dlouho mě Martin přemlouval nemusel, jízda a cestování na kole mě chytla rychle. Ze začátku jsme mohli podnikat jen asi čtrnáctidenní výlety, protože jsem byla zaměstnaná a nemohla jsem si dovolit odjet na delší dobu. Navíc mě práce pro jednu anglickou firmu dost bavila, tak jsem ji ani nechtěla ztratit. Pustili jsme se do Litvy, Pyrenejí, na Korsiku atd. Zjistila jsem, že mě tento styl cestování hodně baví. Po pěti letech pak přišel Martin s tím, že bychom jeli do Austrálie, ale to by znamenalo opustit práci. V té době už mně však nepřinášela to, co dříve, už jsem se neměla kam rozvíjet a začínala to pro mě být rutina. Rozhodla jsem se tedy dát výpověď a odjet. I tak to bylo těžké rozhodování.

Austrálie mě ale hodně lákala, těšila jsem se, že budu mluvit anglicky, mám ráda zvířata, miluju teplo a slunce. Plně to naplnilo moje očekávání, hodně jsem si to užila. Možná máme s Martinem trochu jiné chápání cestování na kole. Pro mě nejsou důležité výkony, jestli ujeďu za den sto nebo

Martin Stiller

- věk: 28 let
- bydliště: Broumov a Vídeň
- vzdělání: studium cestovního ruchu, management a marketing
- zaměstnání: spediční společnost v Rakousku, pořádání cestopisných projekcí pro školy
- navštívené země: celkem 34 zemí, na kole Litva, španělské Pyreneje, Austrálie, Švýcarsko, Island, Polsko, napříč Evropou do Afriky
- webové stránky: www.cyklocestovani.cz

Renáta Lorišová

- věk: 32 let
- bydliště: Frýdek-Místek
- vzdělání: angličtina pro hospodářskou sféru a cestovní ruch
- zaměstnání: na volné noze
- navštívené země: Litva, španělské Pyreneje, Austrálie, Švýcarsko, Austrálie

dvě stě kilometrů, jestli vyjeďu na nějakou horu atd., pro mě je důležitý zážitek samotný, s kým se setkám, co vidím, co zažiju. Nebylo pro mě podstatné přejet Austrálii od A do Z.

Ale je pravda, že Martin si klidně vyjede do těch výšek sám a nenutí mě k tomu, abych výkony absolvovala s ním. Je zvyklý ze zájezdů, které vedl, mít ohled na toho nejslabšího. Já ještě ke všemu neumím ze sebe vydat náhlý rychlý výkon, neumím sprintovat.

► **Přesto máte nějaké svoje rekordy? Kolik jste ujeli nejvíce kilometrů za den?**

Renáta: Dvě stě šedesát, ale to bylo v Čechách. Z Frýdku do Broumova přes Pol-

sko. Od jedné rodiny ke druhé, což bylo dvě stě kilometrů. Ale nám to šlo ten den tak dobře, byli jsme v dobré kondici a i počasí nám přálo, tak Martin chtěl „trhnout“ třístakilometrovou metu. Měla jsem na stopadesátém kilometru krizi, dala jsem si Red Bull a zase to šlo perfektně. Když jsme přijížděli do Broumova, měli jsme ještě čas, tak jsme si udělali další okruh a mně to vyšlo jen na dvě stě šedesát kilometrů, navíc se začalo stmívat a my měli jen jednu sadu světel a jednu čelovku. Zůstala jsem už doma a Martin se vydal zdolat tu třista kilometrovou hranici. Myslím, že bych to ale taky ušla, ale neviděla jsem důvod jezdit někde potmě.

► Kde jste se seznámili?

Renáta: Ve Frenštátě na horobále, kam jsem šla s kamarádkou. Martin mě přivedl nejen ke kolu, ale i k horám. U nás v rodině nikdo moc nesportoval, a to byla jediná z věcí, která mě na Martinovi upoutala a nadchla. Těšila jsem se na akce, na dobrodružství.

► Zažili jste nějaká?

Renáta: Mnohá. Například na Korsice nás zastihla obrovská deštivá bouře, skoro cyklon, která se přihnala od Španělska, přes Baleáry až tam. Museli jsme třicet šest hodin zůstat ve stanu. Průvodce o tomto krásném ostrově jsme přečetli od začátku do konce. Byli jsme v horách, bouřka byla přímo nad

námi, litaly blesky, déšť byl hodně prudký. Dole v údolí byly povodně, v ulicích bylo plno vody, nakonec možná bylo dobře, že jsme zůstali v horách... Hodně jsme se vybáli, měli jsme stan ve svahu, a hrozilo jsme se, že dojde k nějakým sesuvům.

Necyklistickou historku máme z přechodu ledovce. Byla mlha, sněžilo a nás nenapadlo si vzít brýle, protože jsme nevěděli, že i přesto má slunce poměrně velkou sílu. Podle odborníků se právě díky mlze paprsky rozloží a mají třikrát větší sílu než přímé slunce, takže jsme už večer nemohli otevřít oči a postihla nás sněžná slepota, která je velmi bolestivá. Až do druhého dne jsme museli mít oči zavřené a skučeli jsme bolestí. Holandští horalové a zároveň lékaři nám poradili, že si máme vzít dva brufeny a bolest pak odezní. Den na to jsme pak mohli sejít dolů.

► Cesta do Austrálie tedy byla vaše první větší expedice. Měli jste nějaký plán, kolik kilometrů denně jste chtěli ujet?

Renáta: Měli jsme domluvené, že se budeme snažit ujet pět set kilometrů týdně, což vycházelo na osmdesát pět kilometrů na den a jeden den volna. To jsme zvládali, ve velkých městech jsme se často zdrželi déle, než jsme si naplánovali. Měli jsme ale jen rámcový plán a nijak jsme nelpěli

na tom, abychom ho nějak striktně dodržovali, a vůbec ne, abychom se jím nějak stresovali. Nám šlo hlavně o to, poznat Austrálii zevnitř, přírodu, kulturu a hlavně lidi.

► Kolik jste ujeli nakonec kilometrů?

Martin: Cestu jsme původně plánovali na tři měsíce a šest tisíc kilometrů, ve skutečnosti jsme tam strávili pět měsíců a najeli devět tisíc tři sta dvacet. Tedy o polovičku se to neplánovaně protáhlo. Našlapali jsme sto třicet sedm dní na kole.

► Změnil se nějak v Austrálii váš životní rytmus?

Renáta: Měli jsme obrovskou spotřebu. Snědli jsme toho dvakrát tolik, než spořádáme normálně. Na snídani šest sendvičů, za chvíli svačina, vydatný oběd, večer jsme si vařili vždy, pokud nás tedy někdo nepozval. Já nemám ráda příliš konzervovou a sáčkovou stravu. Takže jsme si kupovali, pokud to šlo, čerstvé jídlo. Zvláštní je, že na předchozích kratších cestách jsem takovou spotřebu jídla neměla. Tuším, že to byla otázka psychiky, protože mě čekala tak dlouhá cesta, tělo si chtělo asi udělat zásoby. Měla jsem pak strach, že až dojedeme na konec, a budu-li takto hodně jíst, bude ze mě za chvíli koule, ale můj organismus si řekl, že to není potřeba, takže se nic takového nestalo.

Martin: Renča jedla skoro více než já. Za celou cestu neshodila ani kilo, ona si to ani nemohla díky své gracilní postavě dovolit, zatímco já jsem za první půlku cesty ztratil pět kilo. Pak jsme byli pozváni k jednomu Australanům, kteří nám výborně vařili, tak jsem to za pět dní nabral zpátky. Za zbytek cesty jsem shodil další čtyři kila. Renča jedla vlastně jednou denně, ale v kuse...

► Na tak dlouhé vzdálenosti je jasné, že se může něco na kole pokazit. Opravovali jste hodně?

Martin: Přiznám se, nejsem žádný velký technik. Umím si vyměnit řetěz, opravím defekt, seřídím brzdy a další drobnější opravy, ale kdyby nám popraskaly dráty nebo se pokazil střed kola, tak to už by byl větší problém a z toho jsem měl trochu obavy. Proto jsme si nechali vyplést speciální kola, která měla ráfky Remerx Panther a k tomu švýcarské dráty DT, ty nejtlustší. Měl jsem je už vyzkoušené z předchozích výjezdů. Nikdy mi nepraskl ani jediný. Duši jsme vezli hodně. Některé dny jsme měli extrémní počet defektů, až dvacet za den. To bylo v oblasti Porty Augusty, kde se vyskytují velké trny – prickles, které klidně propíchnou pneumatiky i terénních aut. Rostliny sem přivezli velbloudi z Afghánistánu. V Austrálii je problém se živočišnými druhy, které tam nepatří. Nemají-li přímého nepřitele, přemnoží se. Místní jsou proto velmi úzkostliví, při příletu kontrolovali, zda nemáme na kole hlínu, jestli v ní nejsou semena atd.

► Kolik kilo jste s sebou vozili?

Martin: Průměrně mělo kolo padesát kilogramů, ale když jsme přijížděli na poušť Nullabor Plain, kde jsme museli mít zásoby na tři týdny, protože tam nebylo možné nic koupit a také bylo nutné mít zásobu až dvacet litrů vody, vážila naše kolem kolem šedesáti kilogramů. S tím už se jede dost špatně. Nejhorší pak je manipulace. Je důležité věci dobře rozložit. Spousta lidí dává těžké věci dozadu, což ještě zvyšuje zátěž na zadní kolo. Nejlépe je dávat těžké věci do bočních kapes na přední kolo. Do horní brašny na předním kole je dobré ukládat jen něco lehkého, jinak se s kolem špatně zatáčí.

► Stalo se vám, že jste nemohli v jízdě pokračovat a museli jste použít jiný dopravní prostředek?

Martin: V oblasti Sněžných hor byla rozbitá silnice, už jsme měli hodně sjeté pláště

nejlepší vřelá

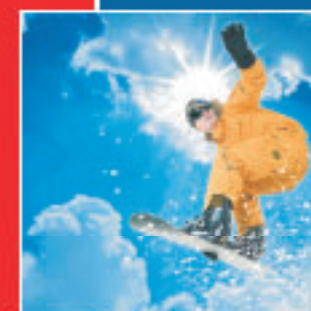
sport
prague

22. mezinárodní sportovní veletrh

19 - 21. 2. 2009

PVA Letňany - Praha

stanice metra C - Letňany

přípravě společně
s volebním. Lidé a křesťany

www.tebinvest.com

TEBI INVEST, spol. s r.o.
Adresa: 458/27, 138 00 Praha 2
tel: +420 221 992 132
e-mail: sport@tebinvest.com

a začala série defektů, bouchl nám i plášť. Až nám zbyla poslední duše a plášť, foukal jsem to už za tmy v dešti a zimě, a ta poslední duše praskla taky. V Canbeře jsme si chtěli koupit nové dobré pláště, konkrétně Schwalbe Marathon XR, a ty nebylo možné nikde jinde pořídit, všude měli nekvalitní. Na posledních deset kilometrů jsme zavolali známým, které jsme potkali den před tím a kteří nás pozvali k sobě. Naložili nás do auta a odvezli do Canberry.

► Dostávali jste hodně takovýchto pozvání?

Renáta: Ano. Australané nejezdí příliš na kole, a asi jsou také trochu líní. Je jasné, že vzdálenosti jsou obrovské a že kolo

není zrovna ten nejvhodnější prostředek. Ale mnozí nebyli ani více jak sto kilometrů od svého ranče, a proto byli zvědaví i na poznatky ze samotné Austrálie. Zajímalo je, co si o této zemi myslíme, co o ní víme, jak ji vnímáme. Samozřejmě že infomace z dění v Evropě byly také v kurzu. Proto nás lidé často zvali k sobě, byli velmi pohostinní, vstřícní. Ráno odešli do práce, nechali nás tam, pak jsme prostě jen měli za sebou zabouchnout dveře.

Martin: Setkávání s milými, dobře naladěnými a dobrosrdečnými Australany bylo to hlavní, co jsme si také z této cesty odnesli. Ale musíme říci, že například česká komunita v Perthu měla nedobré zkušenosti s jedním Čechem, kterému

nedorazilo kolo. Půjčili mu jiné, přejel s ním celou Austrálii, ale kolo nevrátil. Proto také jejich prvotní jednání s námi bylo odměřené.

► Jaké zkušenosti jste si z cesty odvezli, co byste poradili těm, kteří by se chtěli vydat do Austrálie. Udělali byste některé věci jinak?

Martin: Určitě bych si stejně nechal vyplést speciální kola, o kterých jsem mluvil. Ráfky, dráty, dobré pláště. Doporučil bych navštívit jihozápad Austrálie, kde je divočina, neobydlená příroda. Východ už je hodně civilizovaný, komerční.

Renáta: Co je nebezpečné, tak jsou velké nákladáky, které pokud jedou proti sobě, nemohou se vám vyhnout, je třeba utéct mimo vozovku. Když jsme viděli proti sobě nějaký takovýto kolos, museli jsme se stále ohlížet a kontrolovat situaci za námi a bylo to velmi nepohodlné. Proto bychom doporučili namontovat si zpětné zrcátko. V silném větru také byly nákladáky hrozně špatně slyšet, proto stále se otáčet bylo nutností.

► V jaké roční době jste navštívili tento kontinent? Překvapilo vás počasí?

Renáta: Austrálii jsme cestovali během evropské zimy. Pro cyklisty ale je ale asi důležitějším faktorem než teplota vítr, který je zde velmi silný a dovede opravdu znepříjemnit život. Obecně se říká, že v létě fouká převážně vítr z východní strany, v zimě je to naopak. My jsme tam ale byli na rozhraní a nevěděli jsme, jak to s větrem bude.

Doufali jsme, že ho budeme mít převážně v zádech, ale na polopoušti Nullabor Plain se to bohužel zlomilo.

Martin: S větrem je to vůbec teď hodně sporné, v poslední době se to dost mění, ani Australané už to neodhadnou. V době, kdy jsme tam byli, na přelomu roku 2007 a 2008, nám všichni tvrdili, že je tam nezvyklé počasí na celém kontinentu. Na Nullaboru, kde má být až 40 °C, bylo ze začátku kolem dvaceti, přišlo, občas padaly i kroupy, podobné to bylo v Sydney, naopak v Melbourne, kde mělo být dvacet osm, bylo čtyřicet dva. Ve Sněžných horách naplnili po čtrnácti letech nádrže s vodou, tolik tam spadlo srážek. Existuje teorie, že Austrálie vysychá vlivem El Niña, ale jednou za několik let přichází La Niña. Ale my si na počasí stěžovat nemůžeme, na Nullaboru bylo naopak chladnější počasí výhodou.

► Normálně není možné setkat se s původními obyvateli, naskytla se vám nějaká taková možnost?

Martin: Minimálně, protože k navštívení jejich komunit je třeba povolení od policie nebo koordinátora. Projížděli jsme sice aboriginským územím, ale zůstali jsme u silnice a jen u jednoho opuštěného aboriginského domu jsme viděli pár dětí. A ve městech pak ty už poměštlé dospěláky, ale většinou opilé. K australským domorodcům se nesmí právě proto, aby se k nim netahal alkohol, drogy. Je tam také zákaz focení.

Renáta: Mě jejich situace dost zajímá. Prošla jsem některá muzea, přečetla jsem různé publikace. V době, kdy jsme tam byli, zahájila svou činnost nová vláda a poprvé došlo pro domorodce k satisfakci. Vláda se jim oficiálně omluvila za to, jak se k nim bílí lidé chovali a co na nich prováděli. Celou tuto akci provázelo hodně emocí, slz, ale i negativních hodnocení takového počínu.

► Stmelila vás cesta Austrálií?

Renáta: My umíme velmi dobře fungovat na cestách. Každý z nás ví, za jaký cíp vzít stan, když ho skládáme, máme rozdělené činnosti, což fungovalo perfektně. Nemě-

li jsme žádné velké konflikty. Někdy byly samozřejmě situace, kdy někdo z nás byl více či méně nervózní. Martin neměl rád australský hmyz, mouchy v očích, mravence, komáry. Já zase hůř snáším zimu a hlad. To byly vyhocenější chvíle. Skoro bych řekla, že doma máme větší problémy než na cestě samotné.

Martin: Na trase víme, že musíme táhnout oba za jeden provaz, že se nemůžeme spolehnout na nikoho jiného. Tady se pak pozornost rozptýluje. Navíc je tu velký tlak peněz, politiky, médií, shonu. To se všeobecně přenáší na partnerské vztahy. Mnoho lidí se zaváže k hypotékám, musí je nějak splácet, hodně pracuje, nemá na sebe čas, atd. Právě čas je na výpravě velkým luxusem. V Evropě se jím stále musíme zabývat, je nám neustále v patách. V Austrálii jsme neřešili, jestli je čtvrtek nebo neděle, kolik je hodin. Maximálně abychom nezatměli. To nám umožnilo získat pocit svobody. Jediné, co jsme řešili, byl dostatek vody, místo na spaní a kde nakoupíme.

Díky za rozhovor.

P.O.Box 34, pošta 618, 163 00 Praha 6, tel/fax 257 952 068, predplatne@upress.cz

Outdoor č. 6/08

právě v prodeji

- Cykloturistika Thajsko a Laos – symfonie pro kolo
- Přehled cestovních filtrů
- Zelené Španělsko – turistův sen
- Za horkými prameny na ostrov Dominika
- Etiketa přírody aneb Jak se nemýt v terénu
- Ohňová země – i tady se jezdí na kole
- Vnitrozemí Islandu
- Bikování kolem řeky Střely

A jiné pěkné počtení

